

#värderasundsvall

Ett levande Sundsvall

Kristdemokraternas Mål- och resursplan

2021-2022 med plan för 2023-2024

Innehåll

Politisk idé och vision.....	3
#värderasundsvall – Politisk huvudprioritering.....	6
#värderabarnen – Barnen är vårt största ansvar.....	8
#värderaäldre – Ett gott liv, hela livet.....	13
#värderaplatsen – Sundsvall är inte satt i sten.....	17
#värderamedarbetarna – Tillsammans skapar vi värde.....	24
#värderaekonomin – Våra gemensamma pengar.....	25
Kristdemokraternas budgetförslag.....	28

Politisk idé och vision

Det här är Kristdemokraternas förslag till mål- och resursplan för Sundsvalls kommun 2021-2022 med plan för 2023-2024. Den politiska viljeinriktning som här föreslås bygger på Kristdemokraternas tolkning av Sundsvalls kommuns vision och lyder som följer:

”Vi värderar Sundsvall. Vi värderar vår historia, vår geografiska plats på jorden, våra gemensamma resurser och vi värderar människorna. Detta innebär ett ansvar att förvalta, förädla och förnya. Tillsammans med er vill vi utifrån goda värden ta tag i dagens utmaningar och möjligheter med sikte på att skapa ett levande Sundsvall.”

/Kristdemokraterna Sundsvall

Den 29 januari 2020 fastställde kommunfullmäktige en långsiktig vision för Sundsvall. Portalmeningen till visionen är:

”Tillsammans släpper vi skaparkraften fri och bygger ett hållbart Sundsvall med plats för alla”.

Tillsammans med visionen togs tre förhållningsätt fram för att skapa en tydlig bild av hur vi skall ta oss mot visionen: vi ska vara välkomnande, nyfikna, och pålitliga¹. Det är denna vision och dessa gemensamma förhållningssätt som vi i Kristdemokraterna Sundsvall har fått tolka och omvandla till konkret politik som presenteras i denna mål- och resursplan och som skall leda vår stad in i framtiden.

Kristdemokraterna bygger sin långsiktiga vision om samhället på idén om varje människas unika värde och tanken om att människan är ett mål i sig själv.

Kristdemokratin är inte systemorienterad, utan värdeorienterad. Det innebär i praktiken att vi inte låser fast oss vid att politiska lösningar måste se ut på ett visst sätt för att vi ska anse dem vara bra för samhället. Vårt mål med politik är att möjliggöra för alla människors lika värde att respekteras, så att alla får möjligheten att förverkliga sig själv. Vi tror inte att människan kan definieras varken som enskild individ eller som en del av

¹ <https://sundsvall.se/kommun-och-politik/visioner-och-framtidsideer-2/vision-for-sundsvalls-kommunkoncern-och-plats/>

ett större kollektiv. Vår personalistiska människosyn innebär att vi ser varje människa som en del av en rad olika gemenskaper som uppstår naturligt med familj, vänner, grannar, föreningar och arbetskamrater.

Tillsammans med vår människosyn präglas vår politiska grundsyn av en rad principer som vägleder vår politiska färdriktning:

- Subsidiaritetsprincipen bygger på tanken om att samhället byggs underifrån och upp och innebär att beslut ska fattas så nära människor som det är ändamålsenligt möjligt.
- Ofullkomlighetsprincipen bygger på insikten att alla människor är det vi kallar dynamiskt ofullkomliga med vilket det följer att alla människor är i ständig utveckling och att ingen är fullkomlig eller fri från misstag.
- Vi tror också på förvaltarskap, tanken att vi har ett ansvar både inför oss själva och andra att förvalta, utveckla, förmera, bruka och bevara de resurser vi har såsom ekonomi, miljö, kultur och personliga förmågor.

I Sundsvall innebär detta att vi med vår politik låter miljö och hållbarhet genomsyra allt som kommunen råder över. De som påverkas av beslut ska ha möjlighet till inflytande eftersom deras kunskaper är viktiga. Vi ser inte människorna som resurser att hantera eller förvalta oavsett var i livet de befinner sig, utan vi grundar vårt arbete i allas möjlighet till utveckling och självförverkligande. Vi glömmar aldrig att kommunens grunduppdrag ska ge förutsättningarna för detta, då det bara är så vi skapar ett levande Sundsvall.

Sundsvall är en bra plats, men med problem. Kommunen styrs av en politisk majoritet med en icke-agenda, en styrning som ser mer till de politiska partiernas egna behov än till vårt gemensamma bästa. Samtidigt har kommunen ansvar för flera områden som ingen annan kan eller får ta ansvar för och Kristdemokraterna vill se en ny tydlig politisk inriktning där vi lägger mindre angelägna saker åt sidan och fokuserar på kommunens kärnuppgifter.

Kommunens kärnuppgifter är:

- Se till att det finns barnomsorg, förskola, grundskola, gymnasieskola och särskola.
- Ordna kommunal vuxenutbildning, svenska för invandrare och socialtjänst.
- Ge omsorg för äldre och för personer med funktionshinder.
- Planera Sundsvalls nya byggen och se till att det finns bostäder.

- Se till så att det är rent och att människor kan slänga sina sopor, att det finns fungerande vatten och avlopp, räddningstjänst och bibliotek.

En av de största utmaningarna för verksamheten Sundsvalls kommun det kommande decenniet är att skapa en organisation med en god omställningsförmåga. Över tid har kommunerna inbäddats i ett system där de olika politiska nivåerna blivit alltmer ömsesidigt beroende både av varandra, men också av olika nätverk, partnerskap och marknader. Kommunens organisation är inte en faktor som själv styr samhället, den är en del av samhället och ska tvärtom organiseras för att kunna tillgodose samhällets behov på bästa sätt. Detta ställer krav på ett perspektivskifte inom organisationen; vi måste åstadkomma mer med ibland mindre kommunal prägel. Kommunen mäts i den skillnad den gör för medborgarna, inte på hur stora och kostsamma investeringarna är. Kommunen måste utifrån sitt unika ansvar ändå arbeta tillsammans med alla aktörer i kommunen för att kunna utföra sina grundläggande uppdrag på bästa sätt. Det kan bara ske genom att en ny struktur skapas med en kultur där det finns tillit till andra aktörer. Vi måste vara välkomnande mot alla, nyfikna på nya arbetssätt och tekniker, och pålitliga i att vi behandlar alla lika.

Vi kristdemokrater vill göra Sundsvall till en så bra plats att leva på som möjligt, men vi kan inte göra det själva, vi måste låta alla vara med och bidra även i praktiken. Då kan samhällsgemenskap uppstå, det är bara så vi får ett levande Sundsvall.

#värderasundsvall – Politisk huvudprioritering

Kristdemokraterna vill se en ny agenda för ett levande Sundsvall. En agenda för hållbarhet ger förutsättningar för ett starkt, tryggt och innovativt Sundsvall inte bara för oss idag utan även för kommande generation.

År 2015 antog FN:s medlemsländer Agenda 2030, en samling av 17 mål för global hållbar utveckling. Agenda 2030 är globala mål, men kräver implementering på alla förvaltningsnivåer. Nobelpristagaren Ellinor Ostrom har beskrivit hur polycentriska system, där fler nivåer deltar i processen att arbeta mot ett gemensamt mål, är vägen framåt för att lösa dagens samhällsutmaningar². Ingen politisk nivå kan göra allt, men alla kan bidra med sin unika kapacitet, så också Sundsvall. Globala utmaningar är per definition också lokala utmaningar i det moderna globala samhället. Ett starkt Sundsvall är ett hållbart Sundsvall.

Kristdemokraternas agenda för ett levande Sundsvall och dess invånare speglas i de globala målen och med lokalt anknutna indikatorer som inte är relativa till andra kommuner. För att kunna se om vi är på rätt väg och veta var vi ska fokusera vill vi arbeta utifrån ett flertal av Agenda 2030:s målsättningar.

Målsättningar³ för planperioden

Mål 1 – *Ingen fattigdom*: Andel invånare 0-19 år i ekonomiskt utsatta hushåll ska minska.

Mål 2 – *Ingen hunger*: Bryta trenden med ökat antal invånare med fetma och uppnå förbättrad kostrelaterad hälsa samt tryggad livsmedelsförsörjning.

Mål 3 – *Hälsa och välbefinnande*: Den ökande trenden av allt fler långtidssjukskrivna med psykiska sjukdomar och syndrom samt beteendestörningar ska vändas.

Mål 4 – *God utbildning för alla*: Andelen behöriga elever som går ut åk 9 ska öka, andelen elever i åk 9 som känner sig trygga i skolan ska öka, andelen elever med gymnasieexamen efter 4 år ska öka.

Mål 5 – *Rent vatten och sanitet*: Säkerställd tillgång till hållbar förvaltning av vatten och avlopp för alla.

² https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1494833

³ Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA) har tagit fram ett urval av nyckeltal som stöd för kommuners och regioners genomförande av Agenda 2030. https://kolada.se/verktyg/jamforaren/?_p=jamforelse&focus=16784

Mål 6 – *Hållbar energi för alla*: Slutanvändning av energi totalt inom det geografiska området, MWh per invånare ska minska.

Mål 7 – *Arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt*: Bruttoregionalprodukt per invånare ska öka, långtidsarbetslösheten ska minska, antalet invånare 16-24 år som varken studerar eller arbetar ska minska.

Mål 8 – *Hållbar infrastruktur*: Tillgång till bredband min. 100 Mbit ska öka, företagsklimatet ska förbättras, befolkning i kollektivtrafiknära läge ska öka.

Mål 9 – *Hållbara städer*: Den demografiska försörjningskvoten ska minska.

Mål 10 – *Hållbar konsumtion*: Insamlat hushållsavfall per person i kg ska minska.

Mål 11 – *Bekämpa klimatförändringarna*: Utsläpp till luft av växthusgaser totalt i ton CO₂-ekv per invånare ska minska.

Mål 12 – *Fredliga och inkluderande samhällen*: Årets resultat som andel av skatt och generella statsbidrag i kommunen ska öka, valdeltagandet i kommunalvalet ska öka i valet 2022.

#värderabarnen – Barnen är vårt största ansvar

Barnen är vår framtid. De är våra yngsta medborgare och ska ges förutsättningar att utvecklas till sin fulla potential i trygghet och gemenskap. De ska utrustas med kunskaper som förbereder dem så bra som möjligt för framtiden. Barn som känner tillit och tilltro till sig själv och sin omgivning, som vet var de kan hitta kunskap, som litar på sin förmåga, är barn som på sikt kan bära det ansvar som en samhällsgemenskap innebär. I Sundsvall ska vi erbjuda olika möjligheter för barn att utvecklas oavsett bakgrund, förkunskaper och kapacitet. Inget barn ska hållas tillbaka, men inget barn ska heller lämnas efter. Målet med politiken ska vara att bygga effektiva system som möjliggör alla barns utveckling, utifrån barnets unika behov. Detta ska gälla både i barnomsorgen, skolan och på fritiden. I arbetet mot att nå dessa mål ska vi säkerställa att varje person finner sin rätta plats och vi ska se till att ge alla möjlighet att hitta den omvårdnad och den utbildning som passar dem bäst. Vi tror inte att en aktör kan erbjuda detta, det krävs en mångfald. Med en klok uppdelning av uppgifter kan vi se till att helheten erbjuder alla det just de behöver. Samtidigt förstår vi vikten av goda exempel och därför anser vi att vi måste våga jobba med både våra styrkor och svagheter. Vi ska satsa på att effektivisera våra interna system men också lära oss av andra, något som stärker helheten och individerna i den.

Den stora utmaningen är att skapa verksamheter där barn inte lider av stress. Vi vet att stora barngrupper i förskolan redan i tidig ålder påverkar barns stressnivåer, något som riskerar leda till stressrelaterade sjukdomar senare i livet. Allt fler barn har ont i huvudet, svårt att koncentrera sig och allt fler är oroliga och aggressiva. Biologiska reaktioner som förhöjda blodfetter, höga kortisolnivåer och kärllförändringar är saker som forskningen visat följer med stress hos barn. Tyvärr kan effekten av stress ge bekymmer även senare i vuxenlivet, vilket gör det förebyggande arbetet än viktigare. Barn i förskoleålder klarar inte av för många relationer, utan kräver en lugn dagsrytm och färre relationer, både till barn och pedagoger⁴. Om vi skapar en barnomsorg och förskola som bygger starka barn, behöver vi inte laga lika många trasiga ungdomar och vuxna.

Barnomsorgen skall vara ett stöd för familjerna under barnets uppväxt, för barnets lärande och utveckling. Barnets och familjernas behov ska vara utgångspunkten för barnomsorg och förskola där en mångfald av omsorgsformer erbjuds. Vi Kristdemokrater vill exempelvis se en allergianpassad förskola, fler öppna förskolor och fler familjedaghem

⁴ <https://www.lararen.se/forskolan/annat/stora-grupper-skapar-stress->

som komplement till vanliga förskolor. Fler valmöjligheter gör det möjligt för alla familjer att få till just sitt livspussel.

I skolan vet vi att det är lärarna och skolledarna som vet bäst hur verksamheten ska skötas. Därför vill vi ge skolledarna ökat handlingsutrymme att disponera skolpengen så att besluten kommer så nära verksamheten som möjligt. Även om kompetensen finns hos lärarna så finns stora brister i Sundsvalls skolor i termer av resultat. 2019 var det drygt en av fyra elever som inte nådde målen i grundskolan, och andelen elever som tar examen från gymnasiet inom tre år ligger på bara strax över 60 %, vilket är oacceptabelt. Vi vill därför se en extern skolutredning som genomlyser orsakerna till de låga skolresultaten.

Andra åtgärder vi vill se för att öka alla barns förutsättningar för lärande och för att känna trygghet i skolan är att införa ett skolval för alla elever i kommunen. Vi vill också tidigarelägga utredningar om dyslexi så att alla elever så tidigt som möjligt kan ges goda förutsättningar. Tillsammans med detta vill vi förlänga tiden för tilläggsbelopp för elever med särskilda behov från dagens sex månader till minst ett år, för att skapa trygghet och kontinuitet. Insatser som rörelse på schemat varje dag och möjligheten till att delta i volontärarbete på skoltid inom ramen för individuellt val är andra insatser som gynnar barns välmående och hälsa. Den psykiska ohälsan i skolan måste adresseras med hjälp av evidensbaserade utbildningar för lärare och föräldrar om olika former av mobbing på nätet och om elevernas digitala vanor. Vi måste prioritera elevhälsan och i och med detta vill Kristdemokraterna ge förvaltningskontoret i uppdrag att utforma en strategi för skolornas värdegrundsarbete med syfte att ge skolorna ökade verktyg att främja de mål som finns presenterade i skollagen.

En del i skolans omställning och utveckling handlar om nya behov av undervisningens innehåll och verktyg kopplat till den snabba tekniska utvecklingen. Att vi lyckas med detta är viktigt för att unga ska få med sig viktiga kunskaper in i vår nya tid men också för att skolan ska kunna vara relevant för våra unga medborgare. Den nya tekniken möjliggör och utmanar, därför är kompetensutveckling för skolledare och lärare oerhört centralt. Det behövs grundläggande kunskaper men också möjlighet för skolpersonal med stort intresse att lära och testa att få särskild kompetensutveckling. Sundsvalls kommun behöver ta fram en digitaliseringsstrappa för våra medarbetare och inledningsvis med skolpersonal som målgrupp. Vi behöver definiera en lägsta nivå av grundläggande digital förståelse och sedan bygga ett system för kontinuerlig kompetensutveckling.

Digitaliseringen är inte enbart ett bra verktyg för undervisning och administrativa system i skolan utan har även stor potential att kunna stötta upp elevhälsoarbetet. Låt oss utveckla metoder för att tidigare kunna se signaler som vi vet kan leda till ökad frånvaro och ibland inte avslutade studier. Därför ska även medarbetare inom elevhälsan och inom övriga stödfunktioner för elever ta del av kompetensutvecklingen genom digitaliseringstrappan.

Corona har gjort att vi på kort tid utmanats att ta stora steg i användandet av digitala metoder, därför vill vi ta tillvara de lärdomar det här har gett oss för att ta vidare det som är värdefullt och säga nej till det vi inte ser skapa värde. I spåren av effekterna av epidemin ser vi minskad framtidstro hos unga och en risk att tillträdet till arbetsmarknaden blir än svårare för ungdomar. I den PRAO-verksamhet som redan finns i skolan blir det än viktigare att visa på de olika vägar som finns för att få ett arbete, starta företag eller engagera sig i idéburen sektor. Studie- och yrkesvägledarna är centrala i att förklara olika yrken och vägarna dit. Här behöver samtliga aktörer i samhället stötta upp för att visa på ungas olika möjligheter i livet.

Två ambitioner låg bakom den kommunala musikskolan i Sverige, dels att samla och fostra barn och unga med musiken i centrum, dels att ge alla barn och unga, oavsett föräldrarnas ekonomiska förutsättningar, möjlighet till en meningsfull fritid. Ytterligare ett syfte var att utbilda musiker för kommunens musikliv, vilket inte kunde göras inom ramen för den ordinarie skolans musikundervisning. Under åren har kulturskolan utvecklats mot att ta ett allt tydligare barnperspektiv. Att ge barnen en meningsfull upplevelse av musicerande blev allt viktigare vilket ledde till att även andra konst- och kulturuttryck successivt började tas in i verksamheten. Kulturskolan är en plats där unga kan upptäcka sin egen och andras talang och utveckla den på bästa sätt, här skapas värden som är svåra att mäta. Utifrån de samhällsförändringar vi står inför och utifrån det ekonomiska läget som vi är i behöver alla verksamheter bidra med effektivisering, men Kristdemokraterna vill först se en plan för hur kulturskolan kan jobba på nya sätt, med barnen i fokus, innan besparingar kan läggas på verksamheten.

Att värdera barnen handlar om att lyssna till och inkludera barnen. Kristdemokraterna ser fortfarande ett stort behov av att i större utsträckning hitta olika metoder för att barn ska få vara delaktiga i skapandet av ett levande Sundsvall.

Mål:

- Antal barn per heltidsanställd i förskolan ska inte överstiga 5.0.
- 90 % av eleverna i åk 9 ska vara behöriga till ett program på gymnasiet när de slutar grundskolan.
- Alla elever ska höja sina betygsnivåer alternativt erbjudas möjligheten att läsa på nästa nivå om det högsta betygskriteriet redan är uppfyllt.
- Andelen elever med gymnasieexamen efter 3 år ska överstiga 75 %.

Vi ska:

- Ge alla barn reell möjlighet att utvecklas utifrån barnets nivå.
- Bygga effektiva system för de behov som finns.
- Använda oss av kommunens egna goda exempel vid fortbildning och utvecklingsarbete när möjligt.
- Utveckla medarbetarnas kompetens inom digitalisering med möjlighet till anpassade insatser utifrån deras befintliga kunskapsnivå och intresse.

Vi ska inte:

- Utjämna eller samköra då vi inte tror att en lösning kan passa alla.
- Bygga generella system för systemens skull.
- Undvika att anställa kompetens utifrån när den redan finns i vår egen organisation.
- Spara på kulturskolan.

Prioriteringar verksamhet:

- Kompensation för verksamhetens kostnader över budget: 200 mkr för planperioden.

Prioritering investeringar:

- Förskola: 344 mkr totalt för planperioden.
- Skola: 274 mkr totalt för planperioden.

Förslag i punktform till Barn- och utbildningsnämnden:

- Bevara särskilda kommunövergripande undervisningsgrupper.
- Inför ett maxtak för antal barn i förskolan.

- Inför en allergianpassad förskola, fler daghem och öppna förskolor.
- Minska politikernas inriktningsskrifter.
- Skapa en kompetensutvecklande digitaliseringstrappa för all skolpersonal.
- Inför system med ekonomisk, pedagogisk och social uppföljning av elever.
- Inför obligatoriskt skolval för alla.
- Utveckla ett brett PRAO-program i samarbete med myndighetsnätverket, civilsamhället och företag i Sundsvall.
- Samordna lovskolan.
- Inför en handlingsplan för ”hemmasittare” / elever med problematisk skolfrånvaro.
- Satsa på att uppnå jämställd IT-infrastruktur i hela förvaltningen.
- Samordna modersmålsundervisningen för större tillgänglighet, effektivitet och bättre pedagogiska resultat.
- Inför barnperspektiv i tjänsteskrivelser så att barnkonventionen respekteras.
- Gör en extern utredning om orsakerna till de bristande skolresultaten.
- Genomför regelbundna förvaltningsgemensamma undersökningar om elevers upplevelse om skolmiljön.
- Genomför en utredning om barns psykosociala behov i olika verksamheter.
- Inför ett pris för den bästa volontärinsatsen av en elev i skolålder.
- Förläng tiden för elever med tilläggsbelopp.
- Inför volontärarbete som individuellt val i gymnasiet.
- Inför lokala kontaktpoliser i skolan.
- Inför en tidigarelagd praxis för dyslexiutredningar.
- Intensifiera arbete mot nätmobbing genom evidensbaserad utbildning av lärare och föräldrar.
- Utforma en evidensbaserad strategi för värdegrundsarbete på alla skolenheter utifrån de mål som presenteras i skollagen
- Inför rörelse på schemat varje dag i skolan på alla nivåer.
- Utveckla ett förvaltningsgemensamt, förebyggande, effektivt och evidensbaserat arbete mot droger.
- Ge skolledarna ökat utrymme att disponera skolpengen efter sina egna behov.
- (BUN/VON): Ge kulturskolan tilläggsuppdraget att samordna kultur för äldre.

#värdera äldre – Ett gott liv, hela livet

Att bli äldre är en del av livet som människa, men bara för att en människa åldras försvinner inte en persons unika personlighet. Självbestämmande över sin vardag, ett behovsanpassat boende och en god vård när det behövs ska vara en självklarhet för alla hela livet. Varje person har en unik livsstil och livssituation vilket ställer krav på hur vi utformar äldreomsorgen, för på samma sätt som unga människors livsstilar skiljer sig åt skiljer sig även äldres, vilket måste speglas i vår vård och omsorg. Det finns ingen åldersgräns för rätten att bestämma över sin vardag. Det handlar om att alltid få ett värdigt bemötande, ett boende som känns tryggt, möjlighet till nära kontakt med omsorgen, att kunna påverka, och ha inflytande över sina insatser oavsett vart i kommunen man bor.

Åldrande måste ses ur ett helhetsperspektiv från pensionsålder till livets slutskede. För dem som är friska och bor i hemmet vill vi att möjligheten ska finnas att ha en träffpunkt i närområdet, träffpunkter som samarbetar med det lokala civilsamhället. Vi vill också att alla ideella föreningar ska kunna söka bidrag för aktiviteter för äldre över 65. I Sundsvall ska det finnas ett ständigt utbud av trygghetsboende, boende på egen hand men i en gemenskap med andra, och med personal på plats som kan samordna aktiviteter. Detta lättar på flyttkedjor, minskar risken för ensamhet och isolering, och kan fördröja tiden innan behov av omsorg uppstår. För dem som bor i hemmet och har behov av omsorg skall valfriheten bevaras, så att den enskilde kan välja den aktör som passar en själv. För dem som bor kvar i hemmet vill vi också införa uppsökande verksamhet och förenkla biståndsbedömningen så att ingen med behov går utan lämplig vård och omsorg i onödan. Vi vill bygga fler äldreboendeplatser och välkomnar här andra aktörer att göra detta, samt öppna upp för LOV även för äldreboenden. På boendena ska de äldre ha större inflytande över sin måltid, ha tillgång till WiFi, vara garanterade parboende, få regelbundna fallriskbedömningar, ha tillgång till geriatrisk samt palliativ kompetens och få daglig aktivering.

De främsta utmaningarna inom äldreomsorg på både kort och lång sikt är den demografiska ökningen av andelen äldre, vilket kräver utbyggd omsorg, samt att vi motverkar äldres ensamhet. Detta samtidigt som försörjningskvoten, de som betalar skatt, inte ökar i samma utsträckning vilket försämrar de ekonomiska förutsättningarna. Många äldre, boende både i hemmet och på boenden lider av ofrivillig ensamhet. 14% av kvinnorna på särskilda boenden i Sundsvall och 11% av männen besvärar ofta av

ensamhet. Långvarig ensamhet medför en lågintensiv kronisk stress som kan ge effekter som högt blodtryck och inflammation, som i sin tur kan medföra sjukdomar som stroke, hjärtinfarkt, och demens⁵. Även psykisk ohälsa och depression kan följa med ensamhet, för gruppen äldre är ensamhet också detta den vanligaste orsaken till försämrad livskvalitet. Över en fjärdedel av äldre i Sverige känner sig ensamma och drygt tio procent har depressiva symptom⁶. Detta måste adresseras.

Redan idag finns det för få äldreboendeplatser då de i behov av plats får vänta i snitt 827 dagar i Sundsvall, samtidigt bedöms gruppen 85+ öka i vår kommun med drygt 68 % fram till år 2040. Idag finns brist på äldreboendeplatser i drygt hälften av svenska kommuner, och Boverket menar att hälften av nya boenden byggs i privat regi⁸. Om kommunen inte kan möta den ökande gruppen äldres behov av boendeplatser kommer fler att isoleras i hemmet med hemtjänst, och i värsta fall få akuta placeringar på korttidsboende, vilket skulle göra att bara de sjukaste får plats på äldreboende. Därför vill vi satsa närmare 400 miljoner kronor för att investera i äldreboendeplatser. För oss är det självklart att inte bara kommunen ska bygga och driva utan här välkomnar vi idéburen sektor och näringslivet att vara med och värdera äldre genom att erbjuda och skapa en högkvalitativ omsorg hela livet.

Mål:

- Kommunen ska säkerställa att det finns platser på särskilda boenden för minst 30 % av gruppen äldre över 85 år på lång sikt.
- Väntetiden från ansökan till första erbjudande om boendeplats ska understiga 50 dagar.
- Andelen äldre som besväras av ensamhet ska minska med 10 % per år.

Vi ska:

- Garantera att de äldre som är över 85 år och är i behov av plats på särskilt boende ska få detta.
- Säkerställa att det kan byggas fler trygghetsboenden runt om i kommunen genom att bevara och stärka bidraget till trygghetsboenden.
- Arbeta för att äldres ensamhet minskar.

⁵ <https://ki.se/forskning/ensamhet-ett-hot-mot-var-halsa>

⁶ <https://www.forskning.se/2017/03/21/ensamhet-och-depression-vanligt-hos-aldre/>

⁷ 2018 Kolada https://www.kolada.se/verktyg/jamforaren/?p=jamforelse&focus=16784&tab_id=84176

⁸ <https://www.demenscentrum.se/Nyheter/brist-pa-aldreboende-i-109-kommuner>

- Införa LOV även på äldreboenden.

Vi ska inte:

- Ersätta äldreboendeplatser med hemtjänst om anledningen enbart är att minska kostnader.
- Bara ha kommunala äldreboenden.

Prioriteringar verksamhet:

- Kompensation för verksamhetens kostnader över budget (VON): 280 mkr för planperioden.

Prioritering investeringar:

- Investeringar i fler äldreboendeplatser och inventarier: 396 mkr totalt för planperioden.
- Investeringar i omsorgsboenden: 107,8 mkr totalt för planperioden.

Förslag i punktform till Vård- och omsorgsnämnden:

- Inför projektmedel mot äldres ensamhet enligt Socialstyrelsens riktlinjer för att minska den ofrivilliga ensamheten hos äldre.
- Gör regelbunden bakgrundskontroll av personalen i äldreomsorgen.
- Ge tilläggsuppdrag till skuldrådgivningen om ekonomisk rådgivning till äldre.
- Inför uppsökande verksamhet i äldreomsorgen.
- Äldre i behov av omsorgsstöd ska ha större inflytande över sin måltid.
- Äldreboenden skall erbjuda nattmat.
- Upprätta en plan för det sociala innehållet i verksamheten för äldre.
- Öppna upp för andra aktörer att bygga och driva boenden och omsorgsverksamheter, särskilt idéburna aktörer.
- Palliativ och geriatrisk kompetens ska finnas på alla särskilda boenden.
- Fritt tillgängligt WiFi ska finnas på samtliga boenden och boendeformer.
- Kommunen ska garantera parboende, oavsett boendeform.
- Det ska finnas lokala träffpunkter runt om i alla kommundelar med öppettider även på helger.
- Kommunen ska i högre grad digitalisera äldres motions- och fritidsaktiviteter.
- Kommunen ska möjliggöra för ideella organisationer att söka kommunalt aktivitetsbidrag för äldre.

- Inför ett tak för antalet personal den äldre träffar inom hemtjänsten under en 14 dagarsperiod.
- Inför en värdighetsgaranti inom äldreomsorgen som tydliggör en grundläggande nivå av skyldigheter som garanterar medborgarna i fråga om en värdig ålderdom.
- Kommunen ska erbjuda alla över 65 år trygghetslarm utan biståndsbedömning.
- Införa digitala välfärdstjänster för brukare och medarbetare.
- Kommunen ska göra regelbundna fallriskbedömningar hos personer med beviljad hemtjänst.

#värderaplatsen – Sundsvall är inte satt i sten

Kommunens viktigaste kärnuppgifter är att utbilda och tillhandahålla omsorg om våra barn, samt att ge vård och omsorg. Men kommunen har också andra skyldigheter och möjligheterna att ge service till medborgare som höjer livskvaliteten för alla medborgare i alla delar av livet. Om vi ska bli en plats där skaparkraften släpps fri, där vi bygger ett hållbart samhälle med plats för alla som kännetecknas av välkomnande, nyfiken och pålitlig organisation, då måste andra verksamheter komplettera kärnverksamheterna och omställningsförmågan förbättras.

Just omställningsförmågan är beroende av att just släppa skaparkraften i vår kommun fri och välkomna andra aktörer att vara med och ge medborgarna det de behöver och önskar. Vi vill framförallt se en ökning av tre saker för att förbättra omställningsförmågan; mer upphandling, sociala utfallskontrakt och idéburet offentligt partnerskap. Undersökningar visar att de kommuner som går med underskott upphandlar långt under genomsnittet för kommuner⁹. Att konkurrensutsätta den kommunala verksamheten öppnar för effektiviseringar, innovationer, ett bättre företagsklimat och valfrihet för medborgarna. Sociala utfallskontrakt innebär att kommunen som huvudman upprättar ett kontrakt med extern part som åtar sig att uppnå ett mätbart resultat för en specifik målgrupp. Kommunen åtar sig att betala den externa partens kostnader med en premie om insatsen når sitt önskade resultat¹⁰. Detta ökar incitamenten för att prova nya lösningar, men med begränsad risk för kommunens ekonomi. Idéburet offentligt partnerskap (IOP) finns redan i Sundsvalls kommun och innebär att en ideell organisation samverkar med kommunen för att lösa en samhällsutmaning. Detta möjliggör att båda organisationerna kan bevara sin identitet. IOP är ett mellanting mellan upphandling och föreningsbidrag, något som kan ge den ideella organisationen bättre och mer långsiktiga möjligheter att lösa samhällsutmaningar på ett mer kostnadseffektivt sätt än att upphandla en tjänst på marknaden¹¹. Om kommunen använder mer av dessa lösningar medför detta en tydligare kostnadsbild, men framförallt en bättre omställningsförmåga. Kommunen måste ha tillit till det finns kompetens i hela samhället och en nyfikenhet att våga prova nya lösningar.

Ett exempel på hur vi kan använda dessa verktyg är i hur vi arbetar med de allra svagaste, de hemlösa. Vi vill först och främst se en övergripande plan mot hemlöshet där en

⁹ <https://www.di.se/debatt/upphandla-bort-kommunernas-ekonomiska-problem/>

¹⁰ <http://prospersocialimpact.com/sa-fungerar-sociala-utfallskontrakt/>

¹¹ http://publications.lib.chalmers.se/records/fulltext/249890/local_249890.pdf

nolltolerans mot vräkning av barnfamiljer skall ingå men också ett tak över huvudetgaranti. För att finna långsiktiga lösningar med härbärgen liknande Slink in är IOP-avtal att föreslå.

För att människor, föreningar och företag ska kunna verka i Sundsvall och ta sig runt måste infrastrukturen fungera; Stadsbyggnadsnämnden ska fortsatt prioritera investeringar och underhåll i nödvändig infrastruktur, framförallt kring broar, kajer samt gator och vägar. Vi vill också förstärka vägbidragen till enskilda vägar och stärka belysning på landsbygden för att möjliggöra för människor att bo i hela kommunen. Vi vill också att stadsbyggnadsnämnden planlägger mark för trygghetsboenden, och vilka vi förstärker bidraget till dessa, samt skapar ett levande stortorg.

Även den digitala infrastrukturen måste finnas på plats i den kommunala organisationen, så att tjänster kan levereras på ett effektivt sätt och möta invånares och företagsbehov. Det handlar om en grundläggande infrastruktur, förbättrad dataleverans, sammanhållen identitetshantering, och IT-säkerhet. Som ett led i detta vill vi också se satsningar på digitalt kompetenslyft för alla anställda, samt riktlinjer för informationssäkerheten inom kommunen. Tillsammans med innovativa företag, Mittuniversitet och organisationer vill vi jobba för att Sundsvall ska vara en Smart City¹².

Livet ska innehålla en rik fritid, något man har möjlighet till i Sundsvall, vald till årets friluftskommun två gånger om. Våra gemensamma miljöer är viktiga. Sundsvall behöver stärka arbetet med fler och bättre park- och grönområden därför väljer vi att satsa extra medel på just detta. För att säkra att de platser som är viktiga för oss Sundsvallsbor även blir tillgängliga för oss alla måste vi vara ansvarsfulla i frågor gällande ägande av dessa. Därför jobbar Kristdemokraterna för att Tranviken ska återgå i kommunal ägo och vi avsätter medel för att köpa tillbaka marken från dagens ägare.

Vi vill utveckla kulturutbudet i Sundsvall och föreslår att kommunen planlägger mark och står för infrastruktur för byggandet av en kajnära konsert- och kongresshall som ersättning för Tonhallen, som bör säljas. För att utveckla möjligheten till musikupplevelser i Mittsverige vill vi att Scenkonstbolaget ska inleda en process för att skapa en symfoniorkester för Mittsverigeregionen i samarbete med region Jämtland. Bibliotek och fritidsgårdar ska fortsatt finnas i socioekonomiskt utsatta områden. Vi vill

¹² A smart city is a place where the traditional networks and services are made more efficient with the use of digital and telecommunication technologies, for the benefit of its inhabitants and businesses."/Smart City är en stad där innevånare och näringsidkare drar nytta av att traditionella nätverk och tjänster effektiviseras genom användandet av ICT och digitalisering." <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/smart-cities>

också stärka stödet till föreningslivet så att de kan hantera effekterna av Coronakrisen. Vi vill införa ett kultur- och fritidsbidrag för familjer med ekonomiskt bistånd samt möjliggöra för trossamfund att söka bidrag för social verksamhet för barn, äldre, och nyanlända.

Sundsvall har ett aktivt föreningsliv inte minst inom idrott. Våra idrottsföreningar bidrar med gemenskap, hälsa genom fysisk aktivitet, attraktivitet och mötesplatser. Vi behöver ha lokaler och platser som möjliggör för detta att fortsätta. Vi har tidigare sagt nej till en större elitarena på "Bernerstomten" och istället velat se en anläggning vid Kuben som når breddidrotten. Genom att följa Gävle kommuns exempel på anläggning skulle vi kunna få mycket för pengarna samtidigt som vi utvecklar ett nytt idrottsområde i Sundsvall. Anläggningen skulle ha en fullstor friidrottshall, en större sport- och evenemangshall, samt två stycken fullstora B-hallar. Allt för länge har Sundsvallsborna väntat på att alla utredningar ska leda till handling. Kristdemokraterna vill se att en förstudie påbörjas för att konkretisera och räkna på förslaget så det kan förverkligas. Samtliga politiska partier i Sundsvall behöver nu samlas och ge svar till våra medborgare i frågan om en större idrottsanläggning och sporthallens framtid. Vi behöver också tillsammans med föreningslivet ta fram principer för hur vi ser på hur vi bygger ett långsiktigt hållbart system för våra anläggningar, vem som ska bygga, äga och driva.

Av 3 kap. 3§ i lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, framgår att kommunen är huvudman för försörjning av nödvändiga varor till hela kommunen. Vad detta innebär i praktiken har Försvarsdepartementet tolkat i Departementsserien (2017:66). Här framgår att säkerheten ska planeras för minst tre månader. Detta inbegriper inte bara mat och vatten, utan även lagerhållning av läkemedel, drivmedel, behov av manuella eller analoga reservsystem för vissa centrala funktioner för det fall elektroniska kommunikations- och/eller IT-nät skulle slås ut. Lagstiftaren ställer med andra ord extremt höga krav på Sveriges kommuner. Att investera för kris är mycket dyrt och ibland svårt att motivera. Kostnaden för att enbart säkerställa att medborgare i våra äldreboenden, gruppboende och särskilda boenden skulle kunna försörjas med livsmedel under 2 månader beräknas kosta upp mot 100 miljoner kronor och med årlig driftskostnad utöver detta. För att kunna möta de krav som lagstiftaren ställer krävs stora investeringar och omfattande krav på infrastruktur. Här är samverkan ett mycket viktigt verktyg för att garantera en rimlig lägsta nivå. När Sundsvalls kommun nu ser över verksamheternas kök och planerar för kommande investeringar då ska även beredskapsperspektivet belysas.

För ett levande Sundsvall behöver det vara enkelt att resa hit men också för att vi ska vara en del av resten av världen. Statens satsningar på järnväg och vägar i regionen är viktigt, liksom kommunens olika infrastruktursatsningar. För en plats långt upp i norra Europa har flyg en viktig betydelse för affärer och nöje. Dessutom har vi idag en begränsad möjlighet att snabbt och enkelt förflytta oss mellan kommuner i Norrland. Här kommer inte järnväg att vara nog utan ett större utbud av regionala flyg skulle öka samarbetet och gemenskapen i norr. Flygbranschen behöver göra mer för att ställa om till ett hållbart resealternativ. Vi gläds givetvis åt gröna insatser som Timrå Sundsvall flygplats redan genomfört och åt de planer som finns om biobräsleanläggning i Sundsvall, men vi behöver göra mer. Naturvårdsverket beviljar idag medel för att investera i laddstolpar för flygplan och för köp av elflygplan. Timrå Sundsvall flygplats tycker vi borde ansöka om Klimatklivspengar för att ta steget in i framtidens flyg.

En förutsättning för ett levande Sundsvall är en god ekonomi. I samband med att kommunens verksamheter gör besparingar ska vi även se över besparingar i den politiska organisationen ur ett ekonomiskt perspektiv. Därför vill vi tillsätta en fullmäktigeberedning med syfte att arbeta fram ett förslag på politisk organisation där kostnaderna minskar med tio procent.

I skapandet av ett levande Sundsvall är föreningsaktiva, entreprenörer och alla våra medborgare avgörande. Politiker och kommunala tjänstemän ska göra det de kan för att underlätta och stödja. Vi har alla olika roller, funktioner och förutsättningar att ta hänsyn till men låt oss vara lyhörda, visa förståelse och känna tillit till varandra när vi tillsammans förvaltar, förädlar och förnyar i skapandet av vårt Sundsvall.

Mål:

- Öka andelen upphandlad verksamhet som procent av den totala omsättningen.
- Upprätta fler sociala utfallskontrakt och IOP-avtal.
- Ingen ska vara utan tak över huvudet i Sundsvall.
- I samarbete med externa aktörer jobba för en konsert- och kongresshall.
- Växla upp kammarorkester till en symfoniorkester tillsammans med region Jämtland.
- Sundsvall ska vara en Smart City.

Vi ska:

- Jobba med hela kommunen för att leverera service till medborgarna, genom mer upphandling, sociala utfallskontrakt, och IOP avtal. Vi måste förstärka inköpsorganisationen och samverka med grannkommuner vid större upphandlingar. Med tydliga kvalitetskrav och en effektiv kvalitetskontroll kan detta möjliggöra bättre omställningsförmåga.
- Fortsätta investera och bygga bort underhållsskulden på gator och vägar.
- Stärka kommunens IT-infrastruktur, förmåga och säkerhet.
- Sälja Tonhallen.
- Bygga fler och rusta upp befintliga parkområden.
- Genom digitalisering förenkla vardagen för privatpersoner och företagare. Få en smartare och öppnare förvaltning som stödjer innovation och delaktighet, samt få högre kvalitet och effektivitet i verksamheterna.
- Satsa på framtidens gröna flyg.
- Underlätta så mycket som det går för föreningsaktiva och entreprenörer, de är avgörande för att Sundsvall ska vara levande.
- I kommunens utredning för kommande investeringar i kök ska säkerhet och beredskap belysas.

Vi ska inte:

- Skära ner på föreningsbidragen.
- Skära ned på stöd till personer med psykisk ohälsa.
- Skära ner på arbetsmarknadsåtgärder som åtgärdsanställningar och arbetsträning.
- Avveckla Slink-In.

Prioriteringar verksamhet:

- Förstärkt vägbidrag 500 tkr/år.
- Belysning landsbygd 5 mkr/år
- Förstärkt bidrag till trygghetsboenden 2,2 mkr/år.
- Stärkta föreningsbidrag 1 mkr/år.
- Krisberedskap och säkerhet 20 mkr (2023-2024)

Prioritering investeringar:

- Investeringar i Färsta ridanläggning (KFN): 90 mkr.
- Investering i friluftsmuseum Norra Berget (KFN): 20 mkr

- Underhåll badanläggningar (KFN): 30 mkr
- Köp av Tranviken (KFN): 2 mkr
- Investeringar i infrastruktur (SBN): 225,5 mkr för planperioden.
- Investeringar Drakfastigheter: 360 mkr för planperioden.
- Hallutredning centrum (KS): 90 mkr
- Reinvestering Sporthallen (KS): 20 mkr
- Nya lokaler Räddningstjänsten (KS): 323 mkr
- Digitala investeringar (KS): 200 mkr för planperioden

Förslag till nämnder:

- (KS): Utveckla tjänsten Synpunkt Sundsvall med tjänsten Synpunkt Företag
- (KS): Rensa bland kommunala styrdokument.
- (KS): Inför en gräns på investeringar som måste godkännas av KS på 25 mkr.
- (KS): Minskat antalet valkretsar i Sundsvall.
- (KS): Ta fram ett nytt funktionshinderpolitiskt program.
- (KS): Starta en projektgrupp för Alnöbrons framtid.
- (KS): Ange köttets ursprung i alla kommunala verksamheter.
- (KS): Inför ett digitalt kompetenslyft för kommunens anställda.
- (KS): Inför kommunala riktlinjer för informationssäkerhet i Sundsvalls kommun.
- (KS): Inför ett kostpolitiskt program.
- (KS): Minska lokalytan i kommunal ägo.
- (SBN/KFN): Planlägg mark och infrastruktur för en ny kongresshall i närheten till kaj innanför Sundsvallsbron, byggd i privat regi.
- (KFN): Utveckla kammarorkestern under Scenkonstbolaget till en Symfoniorkester för Mittsverige tillsammans med region Jämtland.
- (KFN): Sätt upp kajakcontainrar längs Selångersån.
- (KFN): Köp tillbaka Tranviken.
- (KFN): Inför en frivilligcentral i Sundsvalls kommun.
- (KFN): Tillåt bidrag till trossamfund som bedriver social verksamhet för barn, äldre, och nyanlända.
- (KFN): Inför ett riktat kultur- och fritidsbidrag till familjer med ekonomiskt bistånd.
- (SBN): Bygg en tillgänglighetsanpassad lekplats i Sundsvall.

- (SBN): Bygg en lokalt anknuten lekplats i Kvissleby.
- (SBN): Inför skoterfria friluftsområden i Sundsvalls kommun.
- (SBN): Planlägg specifik mark för trygghetsboenden i hela kommunen och stärk stödet till trygghetsboenden.
- (SBN): Utveckla stora torget till en mötesplats som präglas av liv och aktivitet.

- (IAN): Förstärk arbetet med Bostad först.
- (IAN): Inför bussvärd i Sundsvalls kommun med utgångspunkt vid resecentrum.
- (IAN): Reformera försörjningsstödet med motprestationskrav för mottagande individer enligt Solna-modellen, en modell med både krav och kramar.
- (IAN): Inför en övergripande plan mot hemlöshet där en nolltolerans mot vräkning av barnfamiljer ingår samt ett tak över huvudet-garanti.
- (IAN): Verksamhetsbidrag till sociala föreningar hanteras av IAN istället för föreningsbyrån.

#värderamedarbetarna – Tillsammans skapar vi värde

Sundsvalls kommun har ca 8000 anställda i över 500 olika yrkesroller, med 15 % män och cirka 700 frånvarande varje dag i alla förvaltningar. Medarbetargrupperna är generellt för stora då alla anställda totalt har ca 400 chefer som arbetar i kommunen. Nyckeln till en bra arbetsmiljö är starka relationer inom medarbetargrupperna och med ledningen. Förändringsarbetet för en bättre arbetsmiljö ska därför vara medarbetardrivet och tillitsbaserat med fokus på kärnuppdraget utifrån lokal kontext. Vi måste också ge ledarna i kommunen verktygen och tilliten att verka så de kan vara just ledare. Ledare skall känna gemenskap med hela kommunen men samtidigt tilliten att agera och utveckla sin egen verksamhet. Tillitsbaserad styrning går ut på att ge mer tillit till brukare och den personal som möter brukaren, för att på så sätt förbättra kvaliteten. Denna typ av styrning kräver ett tydligt värdegrundsarbete som tilliten ska vila på, en värdegrund som måste genomsyra hela organisationen från politisk huvudman, via förvaltning, till medarbetare och brukare. Ett led i att minska medarbetarnas produktivitet och minska sjukfrånvaron är att uppmana till fysisk aktivitet. Vi vill därför se en dubblering av friskvårdstimmar för kommunens anställda.

Mål:

- Tydliggör kompetenstrappor och utvecklingsmöjligheter.
- Dubbla friskvårdstimmar.
- Alla anställda i kommunen ska ha en tydligt formulerad och årligen uppdaterad uppdragsbeskrivning.
- Fler än 85% av de anställda i kommunen vet väl eller mycket väl på vilket sätt deras uppdrag bidrar till kommunens övergripande mål.

Vi ska:

- Lita på våra medarbetare.
- Låta våra ledare vara ledare.

Vi ska inte:

- Utgå ifrån system byggda för någon annans kontext.

#värderaekonomin – Våra gemensamma pengar

Sveriges kommuner gick in i 2020 med en redan ansträngd ekonomi, ovetandes om Coronapandemin. I dagsläget råder stor osäkerhet om dess påverkan på intäkter och framtida kostnader, och SKR menar att även i det mest positiva scenariot är det inte förrän 2023 arbetsmarknaden hämtat sig från Coronavirusets konsekvenser. Detta medför att skatteunderlaget växer ytterst långsamt och får svårt att hänga med de ökande kostnaderna. Eftersom folkhälsan påverkas både på kort och på lång sikt påverkas förutsättningarna och behoven även i Sundsvall. Situationen är allvarlig då Sverige gått in i en lågkonjunktur samtidigt som både arbetslösheten och välfärdsbehoven ökar. I korthet kan man förvänta sig ökade kostnader inom omsorgen för personal, ökade kostnader för försörjningsstöd när arbetsmarknaden faller, fallande intäkter inom kultur- och fritidssektorn och krav på ökat stöd till föreningslivet. Däremot förväntas inte några större extra kostnader för skolan.

Utöver denna mycket allvarliga situation hade Sundsvalls kommun redan innan flera stora ekonomiska utmaningar. Därför är det extra viktigt med kommunens mål sedan 2017 om att resultatet skall vara minst 3 % av skatteintäkter och bidrag från staten. Detta krävs om vi ska kunna möta investeringsbehov utan att öka nettolåneskulden för mycket. Sundsvalls soliditet är redan idag lägre än jämförbara städer och kommunen måste därför göra stora besparingar för att öka graden av egenfinansiering av investeringarna.

På längre sikt är den största kostnadsdrivaren förändrad demografi, då gruppen 85+ kommer att öka kraftigt medan resterande del av befolkning spås ligga kvar oförändrad. Samtidigt har Sundsvall en låg sysselsättningsgrad jämfört med riket, i alla åldrar. Vi måste därför också stärka arbetsmarknaden på sikt för att säkra långsiktig finansiering av välfärden.

Kristdemokraterna har sedan många år en drivkraft i att få Sundsvalls tillväxt att öka ordentligt; och ovan beskrivs tydligt att det inte är något självändamål, utan varefter kommunens ekonomi missköts en allt större faktor i ett starkare Sundsvall. Ett ökat antal invånare och ett större antal företagsetableringar skapar förutsättningar för kraft i välfärden, en ekonomi som tillåter investeringar och får oss något bättre rustade för konsekvenserna av en ny katastrof motsvarande Coronapandemin.

Att värdera ekonomin innebär även att ta ansvar för helheten, det vill säga även kommunens bolags ekonomi. Vi som ägare har ett ansvar att inte överutnyttja möjligheten att ta ut aktieägarutdelning. Kristdemokraterna röstade emot förslaget till kommunfullmäktige om att bolagskoncernen ska öka sitt resultat med 100 miljoner, vi ser en risk att detta blir en "dold skattehöjning" då avgifter för medborgarna/kunderna kommer att behöva höjas. Vi efterfrågar en effektiviseringsplan från bolagen och utifrån en sådan skulle vi vara beredda att fatta beslut om höjt resultat. Vi ser med oro på den höga och ökande lånenivån inom våra bolag därför bör deras resultat i högre utsträckning användas för att själva finansiera vid investeringar eller för att amortera på befintliga skulder. Vid goda ekonomiska resultat kan ägaren Sundsvalls kommun ta ut utdelning men inte för att finansiera den ordinarie verksamheten (det ska vi betala med skatteintäkter, statsbidrag och avgifter), utan för att i så fall göra extra satsningar som ska beslutas av fullmäktige.

Kristdemokraterna Sundsvall utgår i vår ekonomiska styrning ifrån målet om en hållbar budget som säkerställer en förutsägbar verksamhet och möjliggör framtida satsningar. Det är utöver denna avgörande förutsättning också viktigt att vi skapar det ekonomiska överskottet på rätt sätt och inte binder upp oss i lösningar som exempelvis skapar en ökad skuldsättning på längre sikt. Därför kompletterar vi vår huvudprioritering med underliggande finansiella mål.

Mål:

- Lägga en hållbar budget med ett överskott på 3 % av skatteintäkter och bidrag, för att kunna investera i viktiga satsningar och samtidigt bygga en stark ekonomi.
- Soliditeten (inklusive pensionsåtaganden) ska ha en ökande trend och vid 2024 års utgång uppgå till minst 20 %.
- Skuldsättningsgraden (nettolåneskuld i relation till summan av skatteintäkter och bidrag) ska minska årligen och vid 2024 års utgång understiga 30 %.
- Antalet företagsetableringar (aktiebolag, handelsbolag, enskilda firmor) ska överstiga 700 stycken per år.
- Sundsvalls befolkningstillväxt ska netto vara minst 1,5 % per år med en befolkning på minst 106 000 invånare vid 2024 års utgång.

Vi ska:

- Utgå från en ekonomisk princip som säger att ägaren Sundsvalls kommun inte ska ta ut utdelning som överstiger årets resultat efter finansnettot för Stadsbacken.

Vi ska inte:

- Finansiera ränta eller amorteringar inom våra bolag genom lån.

Kristdemokraternas budgetförslag

Resultatbudget

Sundsvalls kommun Mål och resursplan 2021-2022 och plan 2023-2024				
Kristdemokraterna				
RESULTATRÄKNING	Budget	Budget	Plan	Plan
Belopp i 1 000 kronor	2021	2022	2023	2024
Verksamhetens nettokostnader	-5 880 595	-6 010 484	-6 078 379	-6 200 520
Avskrivningar	-293 062	-287 843	-299 853	-309 804
Skatteintäkter	5 391 329	5 571 824	5 754 626	5 951 453
Generella statsbidrag	939 239	916 690	918 751	916 719
Finansnetto	39 728	36 535	31 881	26 985
Årets resultat	196 640	226 722	327 027	384 833
Resultatmål (förslag)	189 917	194 655	200 201	206 045
Över- eller underskott jmf med resultatmål	6 723	32 067	126 825	178 788
<u>Skillnad jämfört med planeringsförutsättningar</u>				
Procent av skatter och bidrag	0,031	0,035	0,049	0,056

Driftsbudget

Sundsvalls kommun

Mål och resursplan 2021-2022 och plan 2023-2024

Kristdemokraternas driftsbudgetförslag

DRIFTSBUDGET Nettobelopp i 1 000 kronor	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
P300 - BUN	17 000	17 000	17 000	17 000
P300 - KFN	42 200	42 200	53 100	53 100
P300 - SBN	12 910	12 910	8 910	8 910
P300 - IAN	44 350	49 850	50 850	50 850
P300 - KS	33 000	28 000	28 000	28 000
P300 Korrigering lönekostnader 1 %	41 600	41 600	41 600	41 600
P300 Pensionsavgångar	76 050	78 300	104 850	108 000
P300 Minskade gemensamma kostnader	30 000	30 000	30 000	30 000
P300 Översyn kommunens intäkter	3 000	3 000	3 000	3 000
Verksamhetens kostnad över budget - VON	-100 000	-80 000	-60 000	-40 000
Verksamhetens kostnad över budget - BUN	-80 000	-60 000	-40 000	-20 000
Verksamhetens kostnad över budget - IAN	-40 000	-35 000	-20 000	-5 000
SBN: Belysning landsbygd	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
SBN: Stärkt bidrag till trygghetsboenden	-2 200	-2 200	-2 200	-2 200
SBN: Cykelvägar Alnö	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
SBN: Utveckling parker	-2 000	-2 000	-2 000	-2 000
SBN: Stärkta vägbidrag till vägföreningar	-500	-500	-500	-500
KFN: Bidrag till familjer med ekonomiskt bistånd	-200	-200	-200	-200
KFN: Stärkta föreningsbidrag	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
KS: Krisberedskap och säkerhet			-10 000	-10 000
Summa driftsbudget	68 210	115 960	195 410	253 560

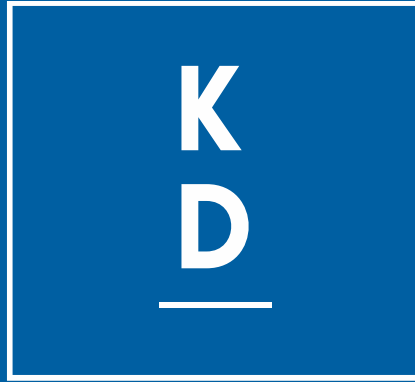
Investeringsbudget

Sundsvalls kommun

Mål och resursplan 2021-2022 och plan 2023-2024

Kristdemokraternas investeringsbudget

INVESTERINGSBUDGET	Budget	Budget	Plan	Plan	Plan
Nettobelopp i 1 000 kronor	2021	2022	2023	2024	2025
Kommunstyrelsen	-195 000	-365 000	-225 000	-208 000	0
IT	-30000	-40000	-60000	-70000	
Hallutredning: Bygge 2 hallar åkersvik		-30 000	-30 000	-30 000	
Reinvestering Sporthallen underhåll	-10 000	-10 000			
Lokaler MRF Sundsvall	-50 000	-200 000	-50 000		
Lokaler MRF Liden				-23 000	
Drakfast: Ventilationsåtgärder	-20 000	-20 000			
Drakfast: Reinvesteringar förvaltningsfastigheter	-75 000	-55 000	-75 000	-75 000	
Drakfast: Anpassningar myndighetskrav	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	
Stadsbyggnadsnämnden	-96 000	-65 000	-64 500	-40 000	0
Baldershov	-21 900				
Storbron	-5 000				
Inre hamnen kajer totalt	-20 000	-5 000	-5 000		
Gator och Vägar	-30 000	-30 000	-30 000		
Industrispår bangården		-30 000	-29 500		
Lörudden	-1 600				
Noten	-17 500				
Stora Torget				-40 000	
Miljönämnden	-300	-300	-300	-300	0
ADB Mätinstrument	-300	-300	-300	-300	
Individ- och arbetsmarknadsnämnden	-400	-400	-400	-400	0
Maskiner och inventarier Komvux	-400	-400	-400	-400	
Kultur- och fritidsnämnden	-71 000	-61 000	-10 000	0	0
Norra Berget	-20 000				
Färsta ridanläggning	-40 000	-50 000			
Underhåll bad	-10 000	-10 000	-10 000		
Köp Tranviken	-1 000	-1 000			
Vård- och omsorgsnämnden	-36 950	-34 750	-283 150	-148 950	0
Investering Äldreboenden	-1 750	-1 750	-243 550	-148 950	
Investering Omsorg	-35 200	-33 000	-39 600		
Barn- och utbildningsnämnden	-147 000	-171 000	-108 000	-192 000	0
Förskolor	-101 000	-71 000	-41 000	-131 000	
Skolor	-46 000	-100 000	-67 000	-61 000	
Övrigt	700 000	700 000	700 000	700 000	700 000
Nollställning	700 000	700 000	700 000	700 000	700 000
Totalt för alla investeringar					
Summa förändring egna inv.förslag	153 350	2 550	8 650	110 350	700 000
TOTALT INVESTERINGSSUMMA:	546 650	697 450	691 350	589 650	-

ETT LEVANDE SUNDSVALL

#värderasundsvall

Vill du veta mer om Kristdemokraterna i Sundsvall? Följ oss gärna på sociala medier.

Facebook: facebook.com/kristdemokraternaSundsvall
Instagram: [@kdsundsvall](https://www.instagram.com/kdsundsvall)
Twitter: [@KDSundsvall](https://twitter.com/KDSundsvall)
Webbplats: www.sundsvall.kristdemokraterna.se
#värderasundsvall